REPUBLIKA E SHQIPERISE
MINISTRIA E FINANCAVE
DREJTORIA E MAKROEKONOMISE

EKONOMIA DHE BUXHETI

ECONOMY AND BUDGET

TETOR – OCTOBER
2006

TIRANE

MINISTRIA E FINANCAVE
DREJTORIA E MAKROEKONOMISE

Raporti Mujor

Tetor 2006

Personi i kontaktit: Luiza JANO
Telefon: ++355 4 258437
E-mail: macro.director@minfin.gov.al
www.minfin.gov.al

PERMBAJTJA

1. VECORITE KRYESORE.....4

2. TIPARE TË TABELAVE SPECIFIKE.....6

   a. IÇK DHE TREGUES TË TJERË.....8
   b. SEKTORI FISKAL.....11
   c. SEKTORI I JASHTEM…… …….13
   d. SEKTORI MONETAR……...……..14

3. TABELAT MBËSHTETËSE

   a. Indeksi i Çmimeve të Konsumit
   b. Kursi i këmbimit
   c. Buxheti i konsoliduar
   d. Shpenzimet institucionale
   e. Shpenzimet sipas funksionit
   f. Investimet
   g. Të ardhurat sipas burimeve
   h. Të ardhurat sipas klasifikimit ekonomik
   i. Financimi i defiçitit
   j. Mjete valutore neto
   k. Krediti i brendshëm
   l. Oferta e parasë
   m. Depozitat sipas burimeve

1. VECORITE KRYESORE :

- **Indeksi i çmimeve te konsumit** ne muajin Tetor 2006, arriti ne 109.4 perqind, duke shenuar nje renie mujore prej 0.5 përqind, pas rritjes prej 0.8 perqind dhe rritjes prej 0.2 perqind, perkatesisht ne muajt shtator dhe gusht. Norma vjetore e inflacionit, per muajin Tetor ishte 2.2 perqind, duke qendruar brenda objektivit te Bankese se Shqiperise, prej 2 – 4 perqind.

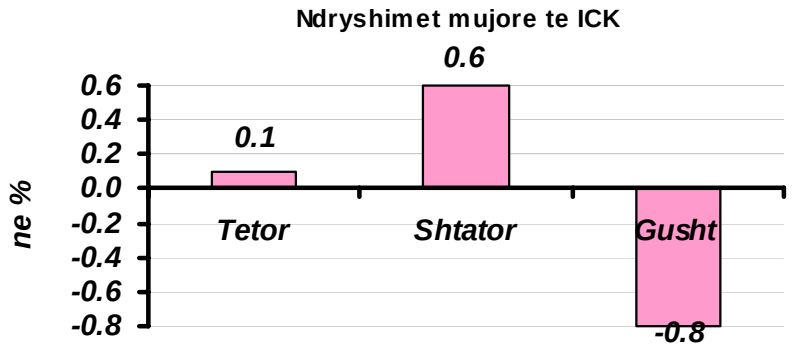

- **Kursi mesatar i kembimit** te monedhes vendase me dy monedhat kryesore te huaja, per muajin Tetor 2006, ishte:

  - 97.66 leke per dollare
  - 123.22 leke per euro

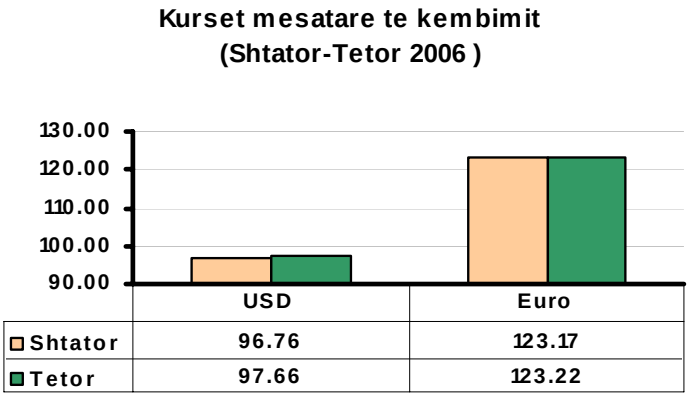

Ashtu si nje muaj me pare edhe ne muajin tetor, monedha vendase, u nencmua kundrejt dy monedhave te huaja,monedhes europiane, Euros dhe kundrejt dollarit amerikan. Sjellja e monedhes sone ne tregun vendas eshte reflektimi i sjelljes se dy monedhave ne

tregjet nderkombetare monetare si dhe i nderhyrjeve ne treg nga ana e Bankes se Shqiperise.

- Gjate muajit Shtator 2006, **normat e interesit te depozitave** 12-mujore ne leke, kane pesuar nje rritje ne vlere absolute prej 0.07 perqind krahasuar me muajin Gusht, ku normat e interesit ishin 5.12 perqind. Ne muajin Shtator 2006 normat e interesit te depozitave 12-mujore ne leke arriten koten e 5.19 perqind.

Rritje per kete muaj kane pesuan dhe depozitat me afat 6-mujor e krahasuara me muajin paraardhes (Gusht'06) me 0.05 perqind, ndersa normat e interesit per depozitat me afat 3 – mujor dhe 1 – mujor pesuan renie respektivisht me nga 0.01 perqind dhe 0.18 perqind. Rrenie prej 0.16 perqind kane pesuar normat per depozitat me afat 24-mujor, te cilat arriten nivelin e 5.68 perqind.

Krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare, renien me te larte vjetore e kane patur normat e interesit te depozitave 6-mujore dhe 3-mujore, respektivisht me rreth 0.24 perqind dhe 0.22 perqind.

Normat e interesit te depozitave

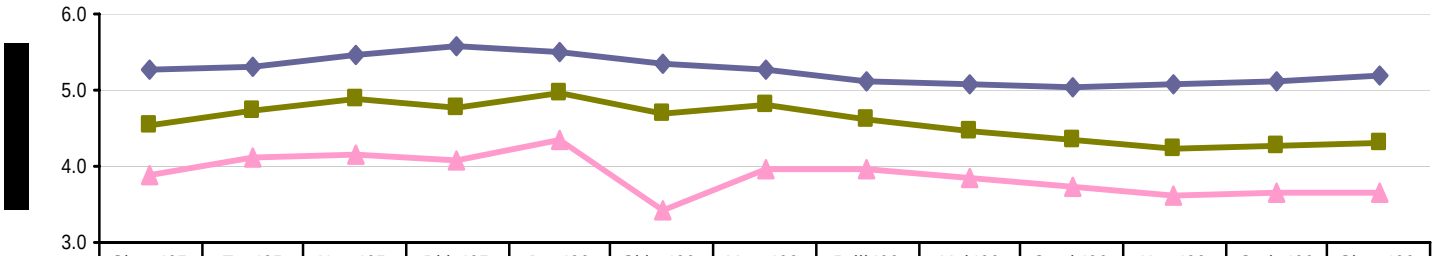

	Shtat '05	Tet '05	Nent '05	Dhje '05	Jan '06	Shku '06	Mars '06	Prill '06	Maj '06	Qersh '06	Korr '06	Gusht '06	Shtat '06
12-M	5.28	5.32	5.45	5.57	5.50	5.34	5.28	5.10	5.08	5.05	5.08	5.12	5.19
6-M	4.55	4.75	4.89	4.77	4.95	4.71	4.80	4.60	4.46	4.35	4.23	4.26	4.31
3-M	3.87	4.11	4.17	4.07	4.33	3.41	3.96	3.95	3.85	3.74	3.62	3.66	3.65

❖ Situata buxhetore

Ne fund te muajit Tetor 2006, situata buxhetore, paraqitet si vijon:

1. **Deficiti i pergjithshem** buxhetor arriti ne rreth +6.2 miliarde leke, ose rreth -36.81 perqind e deficitit buxhetor per vitin 2006.
2. **Te ardhurat gjithsej** arriten ne rreth 182.1 miliarde leke ose rreth 79.19 perqind e programit vjetor 2006.
3. **Shpenzimet buxhetore** arriten ne rreth 175.8 miliarde leke, ose rreth 65.93 perqind e totalit te shpenzimeve buxhetore te planifikuara per gjithe vitin 2006.

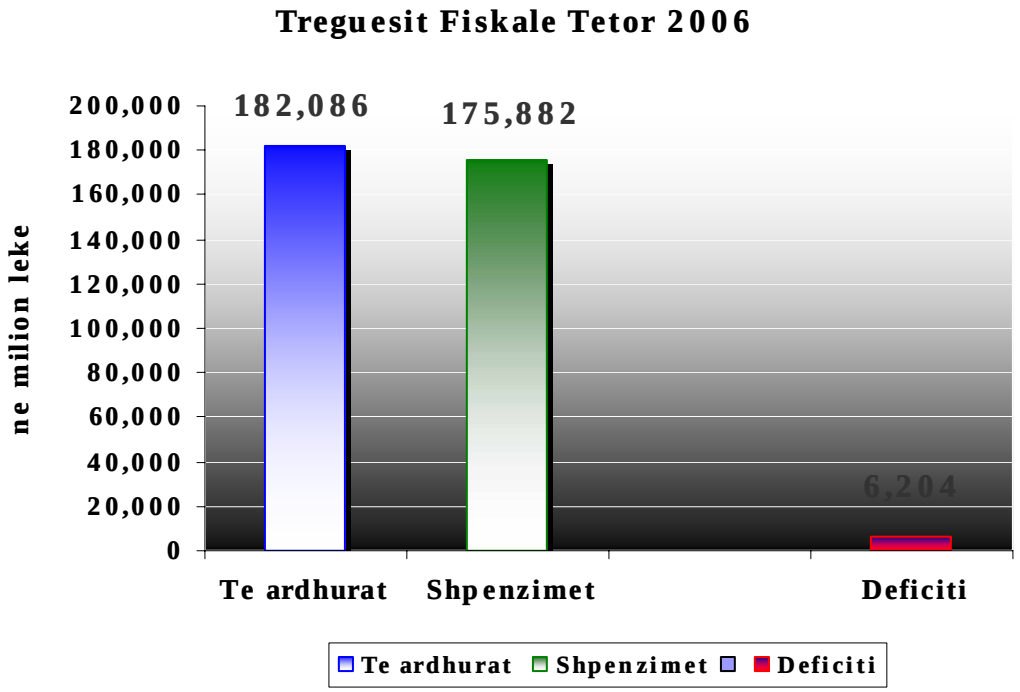

❖ **Deficiti i pergjithshem** arriti ne +6.2 miliarde leke nga -4.5 miliarde leke te parashikuar per kete periudhe 10-mujore, duke tejkaluar kufijte e parashikuar.

❖ **Të ardhurat gjithsej** arritën në rreth 79.19 përqind të parashikimit vjetor. Ato përfshijnë:

- Mbledhjet e te ardhurave tatimore nga administrata e tatimeve dhe doganave në 81.03 përqind të programimit vjetor;
- Kontributet për sigurimet shoqërore prej 87.64 përqind;

- Të ardhurat jo-tatimore 71.22 përqind e buxhetit vjetor; dhe
- Të ardhurat nga pushteti lokal, 83.32 përqind e planifikimit vjetor

Megjithëse shpenzimet totale ishin rreth 65.93 përqind e buxhetit vjetor, **shpenzimet korrente** arriten ne rreth 153.68 miliardë lekë ose rreth 73.96 përqind e programimit vjetor, pjesërisht si rezultat i shpenzimeve të larta në pagesat e interesit me rreth 77.80 perqind te buxhetit vjetor, te shpenzimeve per sigurimet sociale me rreth 80.18 përqind e buxhetit vjetor dhe i shpenzimeve operative dhe te mirembajtjes me rreth 68.90 perqind e buxhetit vjetor.

a. Sektori Fiskal

Buxheti i Konsoliduar

Ne fund te muajit Tetor, jane mbledhur rreth 182.1 miliarde leke te ardhura, perkundrejt shpenzimeve te pergjithshme prej 175.8 miliarde leke, qe perfshijne 153.6 miliarde leke ne shpenzime korente dhe 22.2 miliarde leke shpenzime kapitale.

Si rrjedhim, deficiti ishte ne nivelin e +6.2 miliarde leke.

Mbledhja e te ardhurave perben rreth 79.19 % te te ardhurave buxhetore per vitin 2006, ndersa shpenzimet perbejne 65.93 % te buxhetit te planifikuar. Shpenzimet korente jane rreth 73.96 % e planifikimit vjetor, ndersa shpenzimet kapitale jane rreth 40.38 % e ketij planifikimi.
Nga te ardhurat gjithsej, pjesa e te ardhurave te mbledhura nga Drejtoria e Pergjithshme te Tatimeve dhe Doganave eshte rreth 126.1 miliarde leke (ose rreth 79.33 % e te ardhurave vjetore te planifikuara), te ardhurat e mbledhura nga pushteti vendor 9.2 miliarde leke (83.3 % e te ardhurave vjetore te planifikuara), kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore 32.6 miliarde leke (87.64 % e te ardhurave vjetore te planifikuara), dhe te ardhurat jo-tatimore ne nivelin e 11.7 miliarde leke (71.2 % e te ardhurave vjetore te planifikuara).

Nga totali i shpenzimeve korente prej 153.6 miliarde leke, 44 miliarde leke (29 %) eshte shpenzuar per personelin, 21.4 miliarde leke (14 %) per interesat, 15.3 miliarde leke (10 %) per shpenzime operative dhe mirembajtje, 1.8 miliarde leke

(1 %) per subvencione, 48.4 miliarde leke (31 %) per shpenzimet e sigurimeve shoqerore dhe shendetsore dhe 14.6 miliarde leke (10 %) per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe 8.1 miliarde leke (5 %) per shpenzimet e tjera.

Keto perfaqesojne 74.3 % (shpenzime personeli), 77.8 % (shpenzime per interesat), 68.9 % (shpenzime operative dhe te mirembajtjes), 71.2 % (subvencione), 80.1 % (sigurimet shoqerore dhe shendetsore), 63.2 % dhe 64.9 % (per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe shpenzimet e tjera) perkundrejt buxhetit te planifikuar vjetor.

Shpenzimet kapitale arriten ne rreth 22.1 miliarde leke nga te cilat 79 % financim i brendshem, dhe 21 % financim i huaj.

Shpenzimet kapitale me financim te brendshem llogariten per kete periudhe ne rreth 50.4 % te buxhetit te parashikuar vjetor, ndersa financimi i huaj eshte vetem 22.9 %.

Suficiti prej 6.2 miliarde leke eshte i barabarte me -16.8 % te deficitit buxhetor per 2006.

Të ardhurat sipas Burimeve / Klasifikimit Ekonomik

Te ardhurat gjithsej arriten në fund të muajit Tetor 2006 ne rreth 182 miliardë lekë, nga të cilat të ardhurat tatimore ne rreth 168 miliardë, grantet 2,246 milione dhe të ardhurat jo-tatimore ne rreth 11.8 miliardë;

Nga totali i të ardhurave tatimore, rreth 126 miliardë lekë janë mbledhur nga administrata e doganave dhe e tatimeve, 9.2 miliardë lekë të ardhura nga pushteti lokal dhe 32.6 miliarde leke nga kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore;

Nga të ardhurat totale të mbledhura deri në fund të Tetorut:

- TVSH përbënte 59.6 miliardë lekë
- Tatimi mbi fitimin 18.5 miliardë lekë
- Taksa doganore 11.7 miliardë lekë
- Taksat nacionale 10.9 miliardë lekë
- Akcizat 18.7 miliardë lekë
- Transferim fitimi nga Banka e Shqipërisë 2.3 miliardë lekë;

Financimi i Deficitit

Suficiti prej 6.2 miliardë lekë, ne fund te Tetorit, ishte -129 përqind me financim të brendshëm dhe +29 përqind me financim të huaj. Emetimi i bonove të thesarit ishte mjeti kryesor i financimit të brendshëm, ndersa per financimin e huaj ishin huatë afatgjata.

❖ Bilanci i pagesave

Bilanci i pagesave per gjashtemujorin e pare 2006, rezultoi me nje sufiçit te pergjithshem prej 56.0 milion Usd. Kjo ishte rezultat i nje:

- defiçiti te Llogarise Korente, prej rreth 368.7 milion usd;
- suficiti te Llogarise se Kapitalit dhe Llogarise Financiare, prej rreth 255.4 milion usd
- bilanci pozitiv ne "Gabime dhe harresa neto" prej rreth 169.2 milion usd

Komponentet kyc te defiçitit te **Llogarise Korente** prej 368.7 milion usd ishin nje:

- bilanc tregtar negativ prej 966.6 milion usd;
- defiçit prej 44.3 milion usd ne bilancin e sherbimeve;
- suficit prej 111.5 milion usd ne bilancin e te ardhurave;
- suficit prej 530.6 milion usd ne transfertat/ te ardhurat nga emigrantet.

- **Oferta totale e parase,** e matur nga M3 arriti në 635 miliardë lekë në fund të muajit Tetor, duke shenuar një rritje prej rreth 12 perqind, krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare.

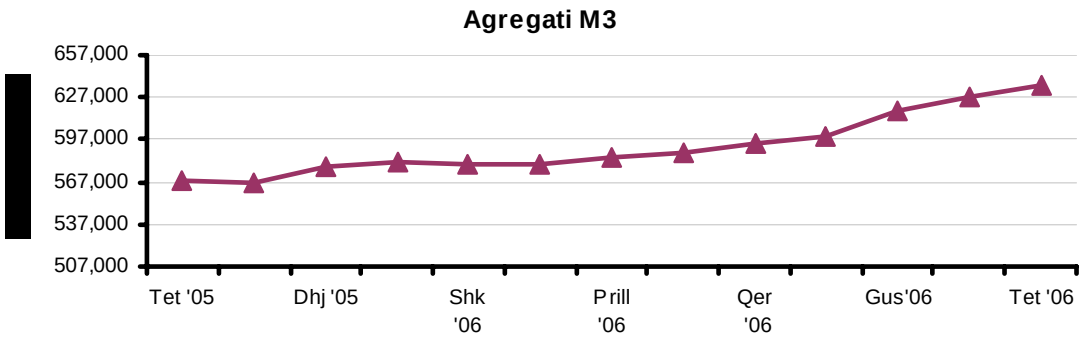

Kjo rritje vjetore, erdhi si pasoje e rritjes se **depozitave pa afat** ne leke me rreth 6 perqind, **depozitave ne valute** me rreth 23 perqind, **depozitave me afat** ne leke me rreth 11 perqind dhe rritjes te **parase jashte sistemit** me rreth 4 perqind.

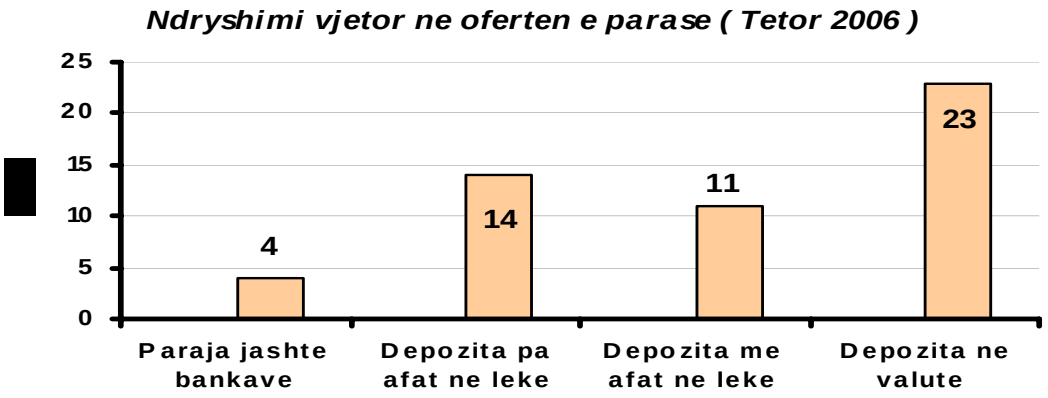

Ndikimin kryesor ne rritjen e ofertes monetare gjate muajit Tetor e kane patur rritja e depozitave me afat ne leke, te cilat vetem gjate ketij muaji u rriten me rreth 3.71 miliarde leke si dhe depozitave ne valute me nje rritje prej rreth 5.70 miliarde leke kete muaj, ndersa depozitat pa afat ne leke pesuan nje renie per kete muaj me rreth 7.2 miliarde leke.

2. TIPARE TE TABELAVE SPECIFIKE:

b. Indeksi i Çmimeve te Konsumit dhe tregues të tjerë:

Indeksi i Çmimeve te Konsumit

Indeksi i Cmimeve te Konsumit, per muajin Tetor '06 pesoi nje renie prej 0.5 perqind, krahasuar me muajt Shtator dhe Gusht, kur ky indeks ishte perkatesisht 0.6 perqind dhe -0.2 perqind. Ndryshimet respektive ne te njejtet muaj te nje viti me pare ishin 0.4 perqind, 0.9 perqind dhe 0.2 perqind.

Rritjen me te madhe mujore, per kete muaj e shenoi grupi "Sherbimi arsimor" me 4.8 perqind, e cila erdhi si rezultat i rritjes te tarifave per arsimin universitar me 56.8, por pesha specifike relativisht e vogel qe ze ky grup ne shporten e mallrave te konsumit (rreth 2.6 perqind), ben qe edhe ndkimi i saj i drejteperdrejte ne inlacionin vjetore per kete periudhe te jete i vogel.

Rritje per kete muaj shenoi dhe indeksi i cmimeve te grupit "Hotele, kafene dhe restorant" me 0.4 perqind. Kjo rritje erdhi si pasoje e rritjes se cmimit nengrupti "Sherbime akomodimi" me 9.8 perqind.

Uljen me te madhe per kete muaj e pesoi indeksi i cmimeve te grupit "Komunikimi" me rreth 2.3 perqind. Kjo ulje erdhi si rezultat i uljes se tarifave te komunikimit me telefonine celulare prej 14.9 perqind.

Norma vjetore e inflacionit ne muajin Tetor arriti ne 2.2 perqind duke qendruar brenda objektivit te Bankes se Shqiperise.

Ndryshimet vjetore te indeksit te çmimeve te konsumit, ne perqindje, per vitet 2005 dhe 2006 paraqiten ne tabelen e meposhtme :

	Jan	Shku	Mars	Prill	Maj	Qer	Korr	Gusht	Shta	Tet	Nen	Dhj.
2005	3.3	1.8	1.6	1.3	2.0	2.9	1.8	2.3	3.1	3.3	3.0	2.0
2006	1.4	1.3	1.5	2.4	3.1	2.4	3.2	2.8	2.6	2.2		

Kursi mesatar i këmbimit

Kursi mesatar i kembimit te lekut me dollarin amerikan, gjate muajit Tetor shenoi nje rritje prej 0.93 perqind kundrejt muajit Shtator 2006. Ne fund te muajit Tetor, dollari amerikan arriti nivelin 97.33 leke/dollare.

Kursi mesatar i kembimit te lekut kundrejt dollarit amerikan ne muajin Tetor 2006, arriti ne 97.66 leke/dollare.

Kursi mesatar i kembimit te lekut kundrejt Euros ne muajin Tetor 2006, arriti ne 123.22 Leke/Euro, duke shenuar nje rritje te lehte prej 0.04 perqind krahasuar me nje muaj me pare. Ne fund te muajit Tetor nje euro u kembye me 123.45 leke.

Ashtu si ne muajin qe shkoi, edhe kete muaj u konstatua nje nencmim i lekut kundrejt dy monedhave kryesore, monedhes europiane Euros prej rreth 0.04 perqind dhe kundrejt dollarit amerikan prej rreth 0.93 perqind.

Ne krahasim me muajin tetor te vitit te kaluar rezulton se monedha shqiptare eshte zhvleresuar ndaj dollarit amerikan ne masen 4.5 perqind dhe kundrejt monedhes europiane, Euro me 0.18 perqind.

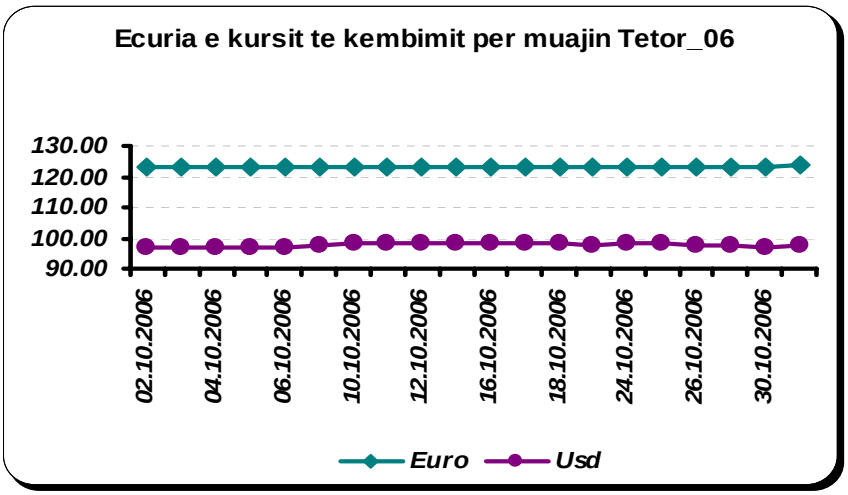

Nencmimi i lekut, kundrejt monedhes europiane Euro dhe kundrejt monedhes amerikane, ne rradhe te pare eshte i lidhur me ecurine e tyre ne tregjet monetare nderkombetare, duke reflektuar sjelljen e tyre ne tregun e brendshem monetar. Kursi i kembimit te euros me dollarin amerikan pesoi nje renie mesatare te lehte duke arritur ne rreth 1.262 dollare/euro.

Nder faktoret e brendshem qe kane ndikuar ne ecurine e monedhes vendase gjate muajit gusht permendim: konsolidimi i situates makroekonomike ne vend, efektete e politikes monetare te ndermare nga Banka e Shqiperise, rritja e besimit te publikut ne sistemin financiar dhe e biznesit tek monedha vendase, shtimit te kreditimit te dhena nga bankat vendase (dhe kryesishte kredive ne valute), etj.

Interesi i huave 12-mujore gjate muajit tetor pesoi nje rritje prej 2.22 perqind, duke arritur ne 15.22 perqind nga 13.00 perqind qe ishte ne muajin shtator. Per kete muaj normat per interesin e huave 6-mujore pesuan nje renie me 0.44 perqind, krahasuar me nje muaj me pare. Interesi i huave 6-mujore per muajin tetor arriti ne 15.20 perqind.

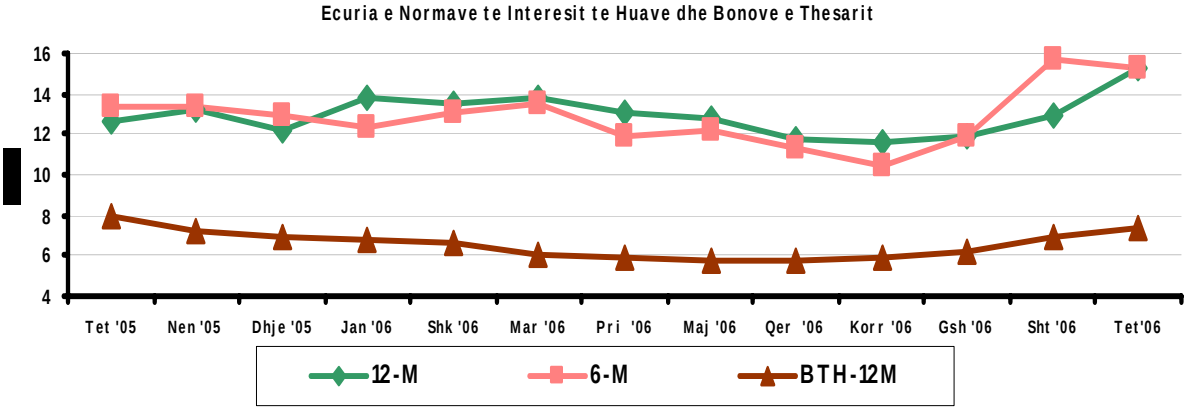

Normat e interesit te bonove te thesarit gjate muajit Tetor 2006, per bonot me maturim 12 mujor, 6 mujor dhe 3 mujor, ishin perkatesisht, 7.42 perqind, 6.68 perqind dhe 6.17 perqind. Gjate ketij muaji vihet re nje rritje e lehte ne Yield-et e bonove te thesarit per te gjitha afatet e maturimit .

c. Sektori i Jashtëm

Bilanci i Pagesave

Tiparet kryesore të bilancit të pagesave për periudhen Janar – Qershor 2006 ishin:

Nje sufiçit i pergjithshem ne bilancin e pergjithshem, prej 56.0 milion usd, rezultat ky i nje:

- defiçiti te Llogarise Korente, prej 368.7 milion usd;
- suficit te Llogarise Kapitale dhe te Llogarise Financiare, prej 255.4 milion usd;
- bilanci pozitiv ne Gabime dhe Harresa neto“ prej 169.2 milion usd;

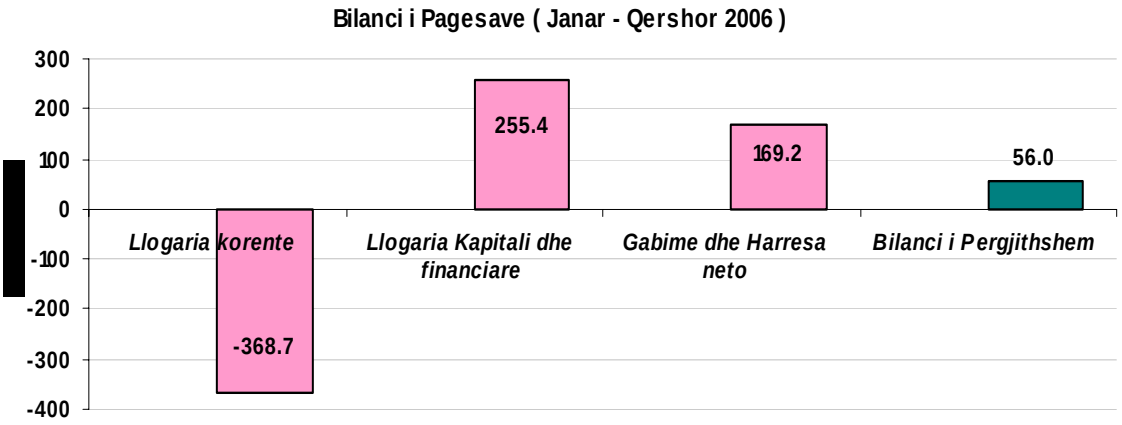

Komponentet kyc te defiçitit te Llogarise Korente prej 368.7 milion usdo ishin nje:

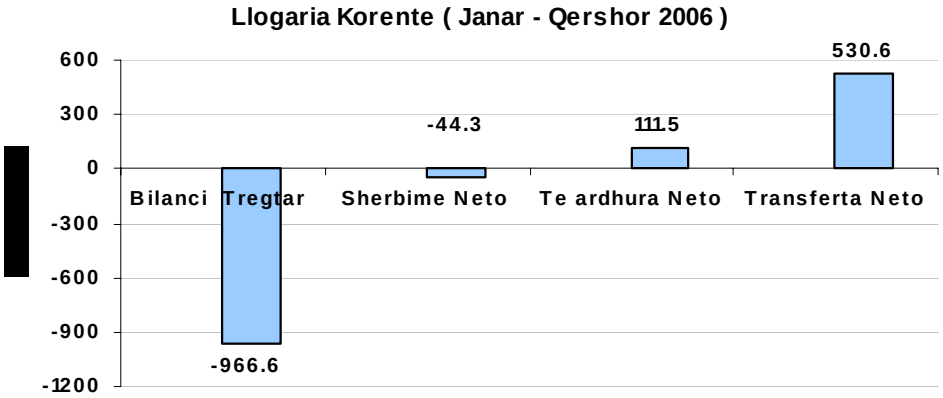

- bilanc tregtar negativ prej 966.6 milion usd;
- deficit prej 44.3 milion usd ne bilancin e sherbimeve ;
- suficit prej 111.5 milion usd ne bilancin e te ardhurave ;
- suficit prej 530.6 milion usd levizjet e transfertave dhe dergesave.

d. Sektori Monetar

Mjetet Valutore Neto te sistemit bankar

Gjate muajit Shtator 2006, sistemi bankar ka shenuar rritje te mjeteve valutore neto, ne rreth 21.1 miliarde Leke krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare.

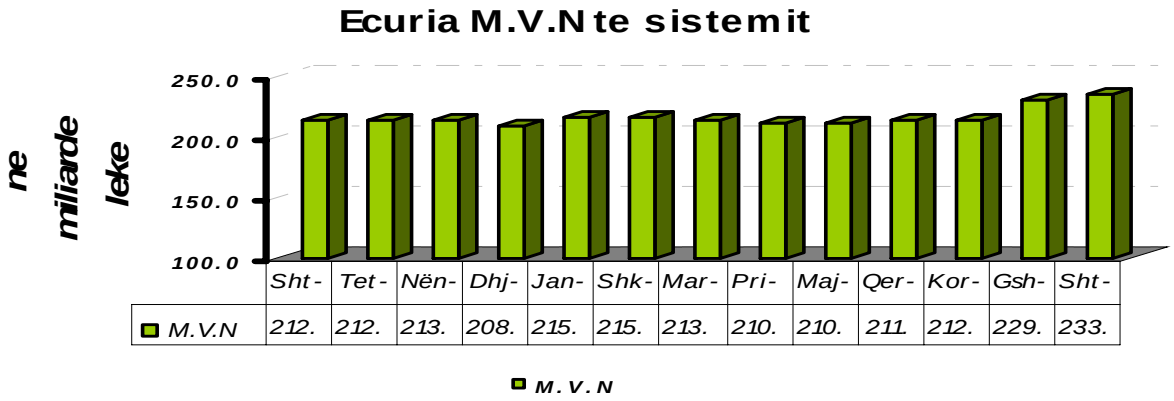

Kjo rritje ka ardhur si pasoje e rritjes se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte, me rreth 21.9 miliarde Leke dhe renies te mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise me rreth 0.8 miliarede leke.

Ne muajin Shtator sistemi bankar rezulton me nje rritje prej 3.7 miliarde Leke ne mjetet valutore neto, krahasuar me nje muaj me pare (Gusht'06), rritje e cila erdhi si rezultat i rritjes se nivelit te mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise, me 1.3 miliarde Leke ne krahasim me muajin Gusht si dhe rritjes se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte me rreth 2.3 miliarde Leke.

Kredia per ekonomine

Teprica e kredise per ekonomine ne fund te muajit Shtator 2006 arriti ne 172.9 miliarde leke. Rritja e teprices së kredise, krahasuar me nje vit me pare shenoi vleren 62.9 miliardë leke, me nje rritje prej rreth 57.2 përqind. Kredia e akorduar nga sistemi bankar edhe gjate kesaj periudhe te vitit 2006, ka qene ne rritje, duke vazhduar keshtu trendin pozitiv te nisur qe ne vitin 2005.

Nga struktura e teprices se kredise sipas monedhave vazhdon të mbizoterohet nga kredia në valute, duke perbere rreth 70.6 perqind te totalit te treprices se kredise.

Kete muaj pesha specifike e kredive per individet, qendroi ne te njejtat kuota, duke arritur ne nivelin 33.4 perqind.

Oferta e Parasë

Oferta e parasë (e matur me M3), per muajin tetor ka shenur nje rritje prej 1.32 perqind, karahasuar me nje muaj me pare. Kjo oferte arriti ne rreth 635 miliardë lekë në fund të muajit tetor duke shenuar nje rritje prej 57.2 miliarde leke kundrejt nivelit te rregjistruar ne muajin dhjetor 2005. Rritja vjetore e ketij treguesi ishte 12 perqind, duke pesuar ulje te ketij ritmi krahasuar me 18.3 perqind qe ishte gjate muajit qershor 2005, por duhet theksuar qe ka pesua rrijte ne krahasim me nje muaj me pare.

Raporte te parase jashte bankave

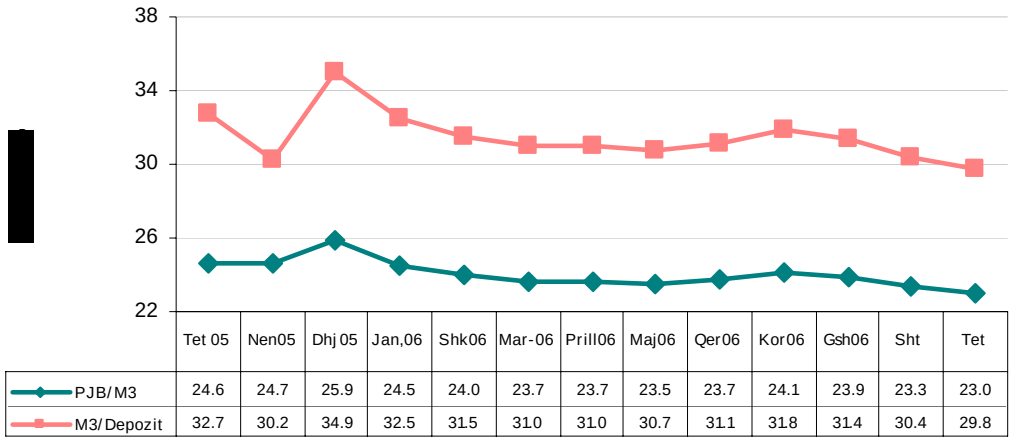

	Tet 05	Nen05	Dhj 05	Jan,06	Shk06	Mar-06	Prill06	Maj06	Qer06	Kor06	Gsh06	Sht	Tet
PJB/M3	24.6	24.7	25.9	24.5	24.0	23.7	23.7	23.5	23.7	24.1	23.9	23.3	23.0
M3/Depozit	32.7	30.2	34.9	32.5	31.5	31.0	31.0	30.7	31.1	31.8	31.4	30.4	29.8

Raporti i parase jashte bankave ndaj ofertes monetare, ne fund te muajit tetor arriti ne 23.0 perqind duke shenuar nje renie prej 0.3 perqind e krahasuar me muajin shtator. Raporti i parase jashte bankave me depozitat ne muajin tetor arriti ne rreth 29.8 perqind, me nje renie prej 0.6 perqind e krahasuar me muajin shtator'06.

Depozitat ne leke, si perberesi kryesor i ofertes monetare, kane pesuar nje rritje prej 2.9 miliarde leke ne krahasim me muajin shtator 2006. Rritje prej rreth 5.70 miliarde leke ne krahasim me muajin 2006 pesuan depozitat ne valute. Norma vjetore e rritjes se tyre ne fund te muajit tetor arriti ne 23 perqind nga 20 perqind qe ishte ne fund te muajit shtator.

Raporti Depozita/M3

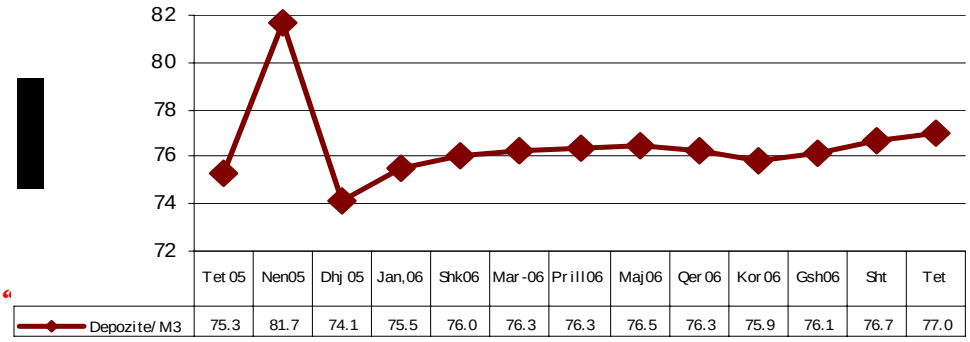

	Tet 05	Nen05	Dhj 05	Jan,06	Shk06	Mar-06	Prill06	Maj06	Qer06	Kor06	Gsh06	Sht	Tet
Depozite/M3	75.3	81.7	74.1	75.5	76.0	76.3	76.3	76.5	76.3	75.9	76.1	76.7	77.0

Rritja e depozitave në valutë gjatë muajit tetor është mbështetur kryesisht nga rritja e depozitave te sektorit privat, të cilat kanë përbërë rreth 72.5 përqind të rritjes së depozitave totale në valutë.

Depozitat sipas Burimeve

Gjate muajit Tetor 2006:

- Sektori i individeve, zuri nivelin me te larte te depozitave pa afat ne leke me rreth 61.84 perqind, ndjekur nga sektori privat, me rreth 25.30 perqind dhe nga ndermarrjet publike jofinanciare, me 11.17 perqind.
- Individet dhe sektori privat ishin gjithashtu burimi me i rëndësishëm i depozitave në monedhe të huaj, perkatesisht me rreth 72.53 perqind dhe rreth 21.99 perqind.
- Familjarët ishin dukshëm burimi me i rëndësishëm i depozitave me afat në lekë (96.73 përqind e totalit)

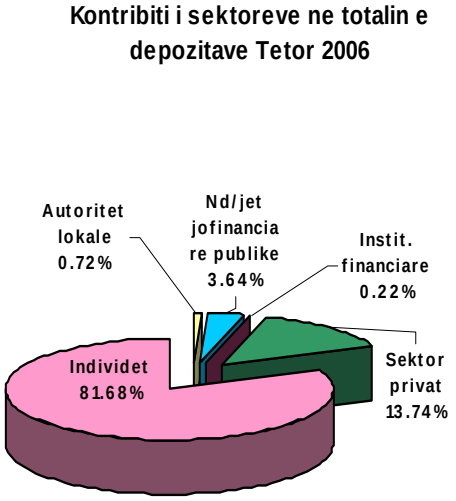

- Në përgjithësi, familjarët përbëjnë pjesën më të madhe (rreth 81.68 përqind) të depozitave totale prej rreth 489 miliardë lekë ne muajin tetor 2006. Ata ndiqen nga sektori privat (13.74 përqind), ndërrmarjet publike jo-financiare (3.64 përqind) dhe autoritetet lokale (0.72 përqind). Institucionet financiare kontribuan me rreth 0.22 për qind ne totalin e depozitave.

- Gjatë muajit tetor 2006, krahasuar me nje muaj me pare, niveli i përgjithshëm i depozitave u rrit dukshem me 8.6 miliardë lekë, si rezultat i rritjes se depozitave me afat ne leke (3.71 miliard leke), dhe rritjes se depozitave ne valute me 5.7 miliarde leke. Depozitat pa afat në lekë pesuan nje renie me rreth 0.72 miliardë lekë.

- Depozitat pa afat ne leke te familjareve, pesuan nje renie prej rreth 1.61 miliarde leke, ndersa depozitat me afat ne leke te familjareve pesuan nje rritje prej rreth 3.87 miliarde leke.